

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Klaudia Binienda

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **R. D. (R. D.)**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 3 lipca 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Pruszkowie

z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt II K 1098/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Pruszkowie do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

R. D. został skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt II K 1098/22:

1. na karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych w kwocie 20 zł każda za to, że w dniu 25 czerwca 2022 r. w P. , na terenie sklepu M., dokonał zaboru w celu

przywłaszczenia telefonu komórkowego R. wartości 1500 zł oraz słuchawek dokanałowych marki J. wartości 800 zł na szkodę M. Sp. z o.o., tj. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.,

2. na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych w kwocie 20 zł każda za to, że w dniu 2 lipca 2022 r. w P. , na terenie sklepu M., usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia gimbału marki D. wartości 500 zł, działając w ten sposób na szkodę M. Sp. z o.o., przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję pracowników sklepu, tj. za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.

Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k., Sąd połączył orzeczone kary grzywny, w ich miejsce wymierzając oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 250 stawek dziennych po 20 zł każda.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody przez zapłatę 2300 zł na rzecz M. Sp. z o.o.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 500 zł opłaty oraz 80 zł tytułem zwrotu wydatków.

Wyrok powyższy, wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 31 grudnia 2022 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok w całości na korzyść skazanego. Zarzucił wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k. oraz art. 502 § 1 k.p.k., polegające na:

- nieuzasadnionym przyjęciu, że zostały spełnione wszystkie warunki umożliwiające wydanie wyroku nakazowego, wskazane w treści art. 501 § 1 i 3 k.p.k., pomimo istnienia uzasadnionych wątpliwości odnoszących się do kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu R. D. , jako wyczerpującego ustawowe znamiona występkę z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., w kontekście wartości mienia będącego przedmiotem czynności wykonawczej, polegającej na usiłowaniu zaboru w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej, którą to wartość oszacowano na kwotę 500 zł, co w dalszej kolejności skutkowało również rażącą i mającą istotny wpływ na treść wydanego wyroku obrazą wyżej wymienionego przepisu prawa

materialnego, polegającą na przypisaniu oskarżonemu w części dyspozytywnej popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w sytuacji, gdy przedmiot czynu zabronionego stanowiło mienie, którego wartość - zarówno w dacie jego popełnienia, jak i dacie orzekania przez Sąd Rejonowy - nie przekraczała 500 zł, a tym samym zachowanie oskarżonego nie wypełniało znamion zarzucanego mu przestępstwa, a stanowiło karalne usiłowanie dokonania wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., co wyłączało możliwość procedowania w trybie postępowania nakazowego i skutkowało koniecznością skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie, - orzeczeniu wobec oskarżonego w postępowaniu nakazowym kary łącznej grzywny w wymiarze 250 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 20 zł w sytuacji, gdy przepis art. 502 § 1 k.p.k. dopuszcza orzeczenie tej kary w maksymalnej wysokości do 200 stawek dziennych.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Pruszkowie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, w związku z czym podlega rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem skarżącego, że Sąd Rejonowy w Pruszkowie błędnie przyjął, iż możliwe było wydanie w tej sprawie wyroku nakazowego. Na przeszkodzie wydaniu takiego wyroku stała potrzeba modyfikacji kwalifikacji prawnej drugiego z zarzuconych oskarżonemu czynów (z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.), ponieważ zarówno w dacie popełnienia tego czynu, tj. w dniu 2 lipca 2022 r., jak również w dacie wyrokowania w sprawie, tj. w dniu 22 września 2022 r., wartość przedmiotu czynności wykonawczej określonej w dyspozycji art. 278 § 1 k.k. musiała przekraczać 500 zł. Tymczasem oskarżonemu zarzucono popełnienie czynu polegającego na usiłowaniu zaboru w celu przywłaszczenia gimbała o wartości 500 zł, a więc rzeczy ruchomej o wartości nieprzekraczającej wskazanej kwoty. W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy w Pruszkowie nie powinien był orzec, jak punkcie II wyroku, iż zachowanie oskarżonego wyczerpało ustawowe znamiona zarzucanego mu aktem oskarżenia występkę z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., lecz miał obowiązek skierować

sprawę do rozpoznania na rozprawie, w celu zmiany kwalifikacji prawnej czynu na wykroczenie, o którym mowa w art. 119 § 1 k.w., polegające na usiłowaniu kradzieży cudzej rzeczy ruchomej o wartości nieprzekraczającej 500 zł.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego zmiana kwalifikacji prawnej czynu w postępowaniu nakazowym była przy tym niedozwolona, gdyż wydanie wyroku nakazowego możliwe jest tylko wówczas, gdy na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu oraz jego kwalifikacja prawna a także wina oskarżonego nie budzą najmniejszych wątpliwości (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., IV KK 559/23). W sytuacji zatem, kiedy zachodzi konieczność modyfikacji prawnej zarzuconego oskarżonemu czynu, powstaje przeszkoda do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym, a zarazem konieczność skierowania jej na rozprawę.

Sąd Rejonowy nie tylko nie dostrzegł błędu w kwalifikacji prawnej drugiego z zarzuconych oskarżonemu czynów, czego następstwem było rozpoznanie sprawy w trybie nakazowym, zamiast na rozprawie w trybie zwyczajnym, ale i popełnił błąd przy wymiarze kary łącznej, wykraczając poza jej granice, określone w art. 502 § 1 k.p.k. Zgodnie z treścią tego przepisu, wyrokiem nakazowym można orzec karę ograniczenia wolności lub grzywnę w wysokości do 200 stawek dziennych albo 200.000 zł. „Art. 502 § 1 k.p.k. określa zarówno rodzaj kar, jakie może orzec sąd w wyroku nakazowym, jak też ich wysokość, w tym górny pułap grzywny, który wyznacza na poziomie do 200 stawek dziennych albo do 200.000 złotych. Nadmienić przy tym należy, że górny limit grzywny możliwej do wymierzenia w wyroku nakazowym dotyczy nie tylko kar jednostkowych orzekanych w takim wyroku, ale także kary łącznej” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., IV KK 115/18). W punkcie III zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 250 stawek, a więc surowszą niż pozwalają na to przepisy. Tym samym w sposób rażący naruszył obowiązujące normy prawnokarne.

Konsekwencją błędnego orzeczenia o karze grzywny było nieprawidłowe określenie w pkt VII wyroku wysokości opłaty jaką winien ponieść oskarżony na rzecz Skarbu Państwa w związku ze skazaniem. Jak wynika z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, skazany w pierwszej instancji na karę grzywny obowiązany jest uiścić opłatę w wysokości 10%, jednak nie mniej

niż 30 zł, a w razie orzeczenia grzywny obok kary pozbawienia wolności - w wysokości 20% od kwoty wymierzonej grzywny. W przypadku orzeczenia kary łącznej, opłatę ustala się biorąc pod uwagę wysokość tej właśnie kary.

W tym stanie rzeczy, w sytuacji określenia w sposób prawidłowy kary łącznej grzywny (tj. w jej maksymalnej dopuszczalnej wysokości), oskarżony winien ponieść opłatę w wysokości najwyżej 400 zł.

Biorąc pod uwagę rangę stwierdzonych uchybień oraz ich istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, należało uwzględnić wniosek skarżącego i uchylić zaskarżony kasacją wyrok, przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy rozpozna ją po raz kolejny na zasadach ogólnych, uwzględniając wyżej poczynione uwagi. Powinien przy tym zbadać, czy nie zachodzą warunki do przyjęcia, że zachowania zarzucone oskarżonemu stanowiły czyn ciągły z art. 12 § 1 k.k.

Z tych powodów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ał]

Kazimierz Klugiewicz Eugeniusz Wildowicz Andrzej Tomczyk